

Κ. Σημίτης

Περίληψη
της εισήγησης στην Κ.Ε.

Το ΠΑΣΟΚ χαρακτηρίζεται σήμερα από ανησυχία, αμφιβολίες και αμφισβήτηση. Η μέχρι σήμερα στάση του επίσημου Κινήματος απέναντι σ' αυτή την κρίση είναι η υποτίμησή της. Χρειάζεται όμως να δούμε τις αιτίες της σημερινής κατάστασης για να χαράξουμε νέες κατευθύνσεις.

Χάσαμε τις εκλογές παρ' όλα όσα λέγονται για τη μεγάλη επιτυχία του 39,1%. Χάσαμε περίπου 15% των ψηφοφόρων ποσοστό πολύ μεγαλύτερο εκείνου της φυσιολογικής φθοράς. Η εκλογική μας ήττα οφείλεται μεταξύ άλλων στην έλλειψη ήθους ορισμένων στελεχών μας, στην αδράνεια μας απέναντι σε σημαντικά προβλήματα του τόπου και στην αντιφατικότητα πολλών επιλογών μας.

Χάσαμε και στις διαπραγματεύσεις για το σχηματισμό της νέας κυβέρνησης. Οι κινήσεις μας ήρθαν καθυστερημένα. Ενίσχυσαν εκείνους που ισχυρίζονταν ότι μόνη επιδίωξή μας ήταν η παραγραφή και αποδυνάμωσαν εκείνους που επιζητούσαν τη δική μας συνεργασία.

Σήμερα μερικοί προσπαθούν να συγκαλύψουν τις δύο αυτές ήττες με τη θεωρία της προδοσίας της Αριστεράς. Η αλήθεια είναι ότι αν δεν είχαμε αποδιώξει το 61% του ελληνικού λαού και δεν είχαμε τηρήσει επαμφοτερίζουσα στάση στην υπόθεση της Τράπεζας Κρήτης η Αριστερά δεν θα είχε τη δυνατότητα να μας αγνοήσει.

Σε κάθε φάση της πολιτικής εξέλιξης τον τελευταίο χρόνο η θέση μας χειροτέρευσε. Θα συνεχίσουμε να κατεβαίνουμε τη σκάλα αν δεν δράσουμε αποφασιστικά. Στις επόμενες εκλογές θα βρίσκονται μιά σειρά στελεχών μας και ο Πρόεδρος του Κινήματος υπό κατηγορία. Αφίσα των αντιπάλων μας θα είναι τα κλητήρια θεσπίσματα. Το ΠΑΣΟΚ παραμένει χωρίς πρόταση απέναντι σ' αυτή την εξέλιξη.

Μερικοί οραματίζονται ότι μία οργανωμένη λαϊκή αγανάκτηση θα ανατρέψει τη κυβέρνηση. Το ΠΑΣΟΚ όμως πρέπει να είναι εγγυητής της τήρησης του Συντάγματος και της ομαλής λειτουργίας των θεσμών.

Η ανατροπή της αρνητικής πορείας μας προϋποθέτει ριζική αναμόρφωση της λειτουργίας του Κινήματος :

α) Χρειάζεται αλλαγή στον τρόπο λήψης των αποφάσεων και λειτουργίας των οργάνων του Κινήματος. Η καθοδήγηση πραγματοποιείται σήμερα από ομάδες που συγκροτούνται άτυπα, διαφορετικές ανάλογα με τα θέματα και τις λειτουργίες με σημείο αναφοράς τον Πρόεδρο του Κινήματος. Η ευκαιριακή αυτή και προσωποπαγή δομή δεν επιτρέπει την ορθή αντιμετώπιση των προβλημάτων. Η λύση είναι απλή. Να λειτουργήσει το Εκτελεστικό Γραφείο σύμφωνα με το καταστατικό ως Πολιτικό Γραφείο, ως κεντρικό καθοδηγητικό όργανο και όχι όπως σήμερα ως γνωμοδοτική και διευκολυντική υπηρεσία.

β) Χρειάζεται αλλαγή στην αντίληψη που κρατεί στα στελέχη του Κινήματος για τη σχέση πρωτοβουλίας-ευθύνης-λογοδοσίας ώστε οι τυπικά υπεύθυνοι να είναι και ουσιαστικά υπεύθυνοι και να λογοδοτούν για τις ενέργειές τους.

γ) Χρειάζεται αλλαγή για την αντίληψη που κρατεί για το κομματικό χρέος και την ηθική στάση ώστε η καθημερινή μας δράση να είναι σύμφωνη με τα πρότυπα που θέλουμε για την κοινωνία, με την κοινωνική και ατομική ηθική που ασπαζόμαστε.

δ) Χρειάζεται αλλαγή στις προγραμματικές μας θέσεις ώστε να ξεπεράσουμε την ιδεολογική αγκύλωση και να προσαρμόσουμε την ιδεολογία μας στην ελληνική πραγματικότητα.

ε) Χρειάζεται αλλαγή στο στελεχιακό μας δυναμικό. Πρέπει να έρθουν στο ΠΑΣΟΚ όχι οι κατά καιρούς σεχταριστές, αλλά οι νέοι, οι άνθρωποι που ζούν στην παραγωγή, όσοι έχουν την ικανότητα της δημιουργίας και των νέων ιδεών.

Το ΠΑΣΟΚ χρειάζεται εκσυγχρονισμό. Το ΠΑΣΟΚ προχώρησε στην ενσωμάτωση στο πολιτικό και κοινωνικό σύστημα στρωμάτων και ομάδων που αν και έπαιζαν σημαντικό ρόλο στην παραγωγική διαδικασία είχαν ελάχιστη συμμετοχή στη λήψη των αποφάσεων. Η διαδικασία αυτή ένταξης δεν έχει ολοκληρωθεί. Το ΠΑΣΟΚ μπορεί να παίξει ακόμη ένα σημαντικό ρόλο σ' αυτήν. Απαιτείται όμως μία οργανωμένη δομή ενδιαμέσων στελεχών, ιδεολογία και πρόγραμμα που θα καταστήσουν το κόμμα αυθύπαρκτο σε σχέση με την εκάστοτε ηγεσία.

Αν το ΠΑΣΟΚ δεν προχωρήσει στον εκσυγχρονισμό του ο λόγος του θα απομακρύνει όλο και περισσότερο εκείνους που αρνούνται τις απλουστευμένες αντιπαραθέσεις και τον διαχωρισμό της κοινωνίας σε εχθρούς και φίλους. Τα περιθώρια ελιγμών και συμμαχιών τείνουν ήδη να εκμηδενισθούν. Η μείωση του ποσοστού μας στις επόμενες εκλογές θα είναι η αναπόφευκτη συνέπεια.

Με την απόφασή του να στηρίξει τη Ν.Δ. ο Συνασπισμός δίνει στη Δεξιά τη δυνατότητα να κυριαρχήσει στις πολιτικές εξελίξεις. Αυτό είναι λάθος. Ο Συνασπισμός δεν είναι στο κέντρο του πολιτικού φάσματος για να μπορεί να παίξει τον ισορροπιστή. Οι ισορροπίες που θα αποκαθιστά θα οδηγούν σε προσωρινές κυβερνήσεις, κυβερνήσεις αναβολής.

Το ΠΑΣΟΚ έχει τη δυνατότητα να υπερβεί τα αδιέξοδα με ευρύτερες συμμαχίες που συμπεριλαμβάνουν πολιτικές δυνάμεις που δρούν σήμερα σε άλλους πολιτικούς σχηματισμούς. Χρειάζεται όμως οι δυνάμεις αυτές να απεγκλωβισθούν από τα παραδοσιακά πλαίσια μιάς αυταρχικής και χωρίς κοινωνικές ευαισθησίες Δεξιάς και μιάς συντεχνιακής και με έντονο απομονωτισμό κομμουνιστικής Αριστεράς. Χρειάζεται να σπάσει ο τρικομματισμός και με αυτόν ο πατριωτισμός των δύο πόλων που αποκλείει ευρύτερες συναινέσεις. Οι δυνάμεις που μπορούν να συνεργασθούν μαζί μας ποτέ δεν θα συγκλίνουν σε μία κοινή πολιτική όταν το ΠΑΣΟΚ διατηρεί τα παραδοσιακά χαρακτηριστικά του που δυσκολεύουν την οποιαδήποτε προσέγγιση.

Ο Πρόεδρος και το Ε.Γ. εισηγήθηκαν μία σειρά από οργανωτικές αλλαγές. Φοβάμαι ότι οι αλλαγές αυτές θα αποτελέσουν ένα πυροτέχνημα χωρίς συνέχεια. Η πολιτική μας αντίληψη πρέπει ν'αλλάξει.

Αυτή τη στιγμή προέχει η ενότητα και η συσπείρωση του Κινήματος. Η ενότητα αυτή θα πρέπει να βασίζεται στο διάλογο και στη σύνθεση διαφορετικών απόψεων.

Τα μέλη του ΠΑΣΟΚ έχουν πιστεύω χρέος να ξεπεράσουν την κρίση. Χρειάζεται θάρρος και αγώνας γι' αυτό. Αγώνας για τον εκσυγχρονισμό, ένα νέο ήθος και ύφος, μία νέα φυσιογνωμία του ΠΑΣΟΚ.